

Vykintas
Vaitkevičius

Daiva
Vaitkevičienė

LIETUVA

101
legendinių
viečių

TURINYS

PRATARMĖ.	6
Legendos – Lietuvos kultūros dalis	7
Lietuviška legenda	8
Legendų turinys ir sklaida	9
Legendų veikėjai	10
Legendų pateikėjai ir užrašytojai	11
Kaip naudotis šia knyga	12
Lietuva. 101 legendinė vieta	13
I. NUO MITO IKI LEGENDOS	15
1. MILŽINO SUPILTAS KALNAS. Drevernos kopa	16
2. BROLIAI MILŽINAI. Kupiškio apylinkių milžinų kalnai.	18
3. MILŽINAS – MIESTO ĮKŪRĖJAS. Džiuginėnų piliakalnis	20
4. MILŽINO KAPAS – ŠVENTA VIETA. Varvalių Kapmilžė.	22
5. LAUMIŲ SUTARTINĖ. Dubingių apylinkių šventvietės	24
6. LAUMĖS PĖDA. Biržuvėnų miško šaltinis	28
7. TVENKIAMA UPĖ. Liškiavos vienkiemių akmenys	32
8. VELNIO PAMESTI AKMENYS. Pašvitinio Velnio akmenys.	34
9. LAUMĖ – VELNIO IŠRINKTOJI. Kuršėnų apylinkių šventvietės	38
10. VELNIAS MATUOJA EŽERUS. Zarasų krašto ežerai	42
11. SAULĖS KRĖSLAS. Radžiūnų alkakalnis	46
12. AUŠRINĖS ŠVIESA. Kaušų Aušrinės kalnas	48
13. GYVAČIŲ KARALIJA. Daubulių slėnis.	50
14. ŠVENTAS GOJUS. Perkūnkiesčio bajorų giraitė	54
15. PERKŪNO KALNAS. Luponių piliakalnis	56
16. PERKŪNAS ŠAUDO VELNIUS. Kareiviškio Perkūnijos akmuo	58
17. IŠ DANGAUS NUKRITĘS AKMUO. Lapynų Buveinės šventvietė	60
18. PERKŪNE DIEVAITI, NEMUŠK ŽEMAIČIO. Medvėgalis	62
19. LAIMOS VANDUO. Narkūnų piliakalnio versmė	66
20. DEIVIŲ DOVANOS. Raginėnų archeologinė vietovė	68
21. LAUMIŲ STALAS. Nolėnų akmuo	72
22. LAUMIŲ PIRTIS. Naujosios Įpilties akmuo	74
23. RAGANOS KĖDĖ. Noreikiškių akmuo	76
24. ŽEMAIČIŲ MEDEINA. Kražių Medžiokalnis	78
25. KIŠKIO BAŽNYČIA. Genionių šventvietė	82
26. AKMUO STABAS. Krakių Stabakūlis	84
27. AKMUO VALIULIS. Svobiškėlio šventvietė	86
28. MUKOLAS IR MUKOLIENĖ. Naurašilių akmenys	90

29. JUOZAPAS IR RAPOLAS. Stieprių miško akmenys	92
30. VELNIO ŠEIMA. Juodinis ir Tarama	94
31. PĖDOS AKMENYJE. Pakriaunio akmuo	96
32. VELNIAS KREDITORIUS. Lembo Velnadauba	98
33. SIUVANTIS AKMUO. Plauskinių Velnio Kojinė.	102
34. PRAGARAS ŽEMĖJE. Veliekos plėšimas	106
35. AKMENINIAI IR SMĖLINIAI KAUKAI. Amalvo pelkių kalvos	108
36. VĒLIŲ TAKAI. Kabelių kapinės ir Marijonavos koplyčia . .	110
37. VĒLIŲ MIŠIOS. Švėkšnos bažnyčia	112
38. PASLĒPTAS LOBIS. Satkūnmiškio Pinigų kalnas ir akmuo .	116
39. KAS DVYLIKA GALVŲ PADĖS... Raisto miško akmuo su pėdomis	118
40. MUZIKANTAS VELNIŲ PUOTOJE. Putinų dvaro koplyčia	122
41. BEDIEVIO NEPRIIMA ŽEMĖ. Aukštosios plynia.	124
42. VESTUVININKŲ KIVIRČAS. Ketūnų ir Renavo kapinės . .	126
43. JEI MAN VIRŠUGALVĮ DRASKYSI... Šakališkių piliakalnis	128
44. DRUSKOS KALNAS. Rudaičių Dyklius	132
45. NUGRIMZDUSIOS PILIES RAKTAI. Lokavos piliakalnis .	134
46. PABUČIUOK MANE, BŪSI LAIMINGAS. Piliakalnių kaimo piliakalnis	136
47. SKYLĖ KALNE. Rėvos miško piliakalnis	138
48. POŽEMINIAI KANALAI. Karajimiškio Šventoji skylė . . .	142
49. AŠ DUGNE GULIU... Kaukinės ežeras	144
50. NUSKENDĖ VARPAL. Joniščio apylinkių ežerai	146
51. PASKENDEŠ KUNIGAS. Šventybrasčio šventvietė	148
52. VERDANTIS VANDUO. Verdulių verdenės	152
53. PRIEŠ SAULĘ TEKANTIS VANDUO. Pakalniškių šaltinis. .	154
54. EŽERAS DEBESIS. Jurgiškio Suosa	156
55. AUKOS EŽERUI. Daugų Didžiulis.	158
56. GYVENIMAS PO VANDENIU. Būdragaidis.	160
57. BOBUTĖ ŽVEJOJA VAIKUS. Margionių Bobos Daržas . .	162
II. NUO PAPROČIO IKI LEGENDOS	167
58. PIRMASIS ŠOKIS. Migliniškių Nuotakos akmenys	168
59. MARČIOS AUKOS. Kvesų raistas	170
60. DIJŪTA, KALNELI. Zasinycių miško Dijokalnis.	172
61. KAIMYNAI PADARO KUPOLIŲ... Vaikučių Kupoliakalnis	174
62. RAGANŲ ŠVENTĖ. Trako miško Kivakalnis.	176
63. TATULOS RAGANINĖS. Pabiržės apylinkių šventvietės . .	178
64. PILIAKALNIS BAŽNYČIA. Stajėtiškio piliakalnis.	180
65. IŠGELBĖTAS KAIMAS. Žižmų bradinys	184
66. KRIVULĖS SUEIGA. Ricielių Krivo kalnas	188
67. ŽEMAIČIŲ KALENDORIAI. Platelių apylinkių daubos . .	190
68. TEN DEGINDAVA KADAI AUKAS... Antakmenės Aukų akmuo.	192

69. STABINĖ: EŽERAS IR AKMENYS. Vaitimėnų miško šventvietė	
70. ČIA TAU, DIEVE, ČIA MAN... Dvilionių Bažnytėlė	
71. APŽADĖTAS AKMUO. Pakapių Sterblės kalnelis	
72. AKMENYS GIRNOS. Vaidulonių akmenys su dubenimis	
73. VANDUO ANT AKMENS. Vištyčio Didysis akmuo	
74. KRAUJUOJANTIS MEDIS. Žadeikonių ažuolas	
75. PENKTADIENIO UOSIS. Digrių šventvietė	
76. MARTYNO PUŠIS. Plikšilio stebuklingoji pušis	
77. RASEINIŲ MAGDĖ. Šaltinis šulinyse Raseiniuose	
78. MARIJOS PAVEIKSLAS. Ugionių koplyčia	
III. NUO FAKTO IKI LEGENDOS	
79. ŠEREIKOS LAUKAS. Skalvių pilis ir gyvenvietė	
80. KAREIVIŲ SUPILTAS KALNAS. Žuklių piliakalniai	
81. MIEGANTI KARIUOMENĖ. Kauno pilis.	
82. ERŽILAS IŠGELBĖTOJAS. Eržvilko piliakalnis.	
83. ŽEMAIČIŲ ALKA. Šventvietė prie Salantų	
84. LIETUVOS KRIKŠTAS. Vieštvėnų Mingėlos ažuolas	
85. AKMUO RIBOŽENKLIS. Brenčių Raudžiaus akmuo	
86. MIESTAS, KURIO NEBĖRA. Salakas	
87. GYVENIMAS DVARE. Panerių dvaro sodyba	
88. BAUSMĖ – KARTUVĖS. Aukštadvario Kartuvių kalnas. . . .	
89. RAGANŲ TEISMAI. Žagarės apylinkių Ragankalniai	
90. VALDOVO MEDŽIOKLĖ. Pas Karaliaus Šulinį	
91. ŠVEDMETIS ŽEMAITIJOJE. Šilų miško Panų Suolai	
92. PRANCŪZMETIS SUVALKIJOJE. Senosios Rygiškių kapinės	
93. SUKILĖLIŲ ALTORIUS. Šaravų miško ažuolas	
94. KUNIGAIKŠTIS ŠVENTARAGIS. Vilniaus legenda.	
95. KUKAVAITIS, PAJAUTOS SŪNUS. Šventvietė prie Šventosios	
96. KUNIGAIKŠTIS MARGIRIS. Pilėnų legenda.	
97. VYTAUTAS DIDYSIS. Trakų legendos	
98. VAIDILUTĖ BIRUTĖ. Gėluvos šaltinis	
99. KUNIGAS STRAZDELIS. Poetas Antanas Strazdas	
100. ALIUS STEBUKLADARYS. Aiškiaregys Aleksandras Ivaško	
101. ŽALIAS VELNIAS. Lietuvos partizanų vadas Jonas Misiūnas.	
ŽODYNĖLIS	
ŠALTINIAI IR LITERATŪRA	
ILIUSTRACIJŲ ŠALTINIAI	
RODYKLĖ.	
PADĖKA.	